

Ayakkabı Tasarımlarında Sanatta Yeniden Üretim: Filmlerden Sembollerin İzinde

Reproduction in Art in Shoe Designs: Traces of Symbols from Movies

Kübra ŞAHİN ÇEKEN¹

Özet

Bu araştırma, ayakkabı tasarımlarının sanatta yeniden üretiminin, film sanatının sembolizmiyle etkileşimi üzerinde odaklanacaktır. Ayakkabı tasarımı, giyim modasının önemli bir parçası olmasının yanında, bir sanat formu olarak da değerlendirilmektedir. Bu çalışmada ayakkabı tasarımlarının film sembollerinden ilham alarak nasıl yeniden üretildiğini örnek çalışmalar üzerinden incelenecektir. Tekstil ve Moda Tasarımı bölümünde eğitim alan öğrencilerin Desen ve Estetik dersi kapsamında hazırladıkları ayakkabı tasarımları çalışmanın uygulama örneklerini oluşturmaktadır. Öğrenci çalışmalarından on üç tanesi örnek olarak seçilmiş ve farklı filmlerden belirli sembollerini nasıl kullandıklarını açıklayan manifestoları ışığında inceleme yapılmıştır. Ayrıca bu araştırma ayakkabı tasarımlarının üretim sürecinde filmlerden alınan sembollerin işlenmesinde estetik, anlam ve toplumsal bağlamdaki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim, sadece estetik değil, aynı zamanda sembolik bir derinlik kazandırmaktadır. Moda dünyasında bir dönüşüm aracı olarak kullanılan bu süreç, tasarımcılara eski eserleri, özellikle de filmlerdeki sembollerin güçlü etkilerini, modern tasarımlara adapte etme fırsatı sunmaktadır. Son olarak, film sembollerinin ayakkabı tasarımlarındaki entegrasyonu, tasarımcılara yaratıcılıklarını ve yenilikçi düşünme becerilerini sergileme fırsatı sunmaktadır. Bu durum, modanın evriminde yeni ve çığır açan tasarım yaklaşımlarının ortaya çıkmasına katkıda bulunmaktadır. Tüm bu faktörler, ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim ve film sembollerinin izindeki yaratıcı süreçlerin, estetik, anlam ve tüketici etkileşimi açısından zengin bir bağlam oluşturduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Tasarım, Sembol, Temellük, Ayakkabı, Yeniden Üretim.

Abstract

This research will focus on the interaction of the reproduction of shoe designs in art with the symbolism of film art. Besides being an important part of clothing fashion, shoe design is also considered as an art form. In this study, it will be examined through case studies how shoe designs are reproduced by taking inspiration from movie symbols. Shoe designs prepared by students studying at the Department of Textile and Fashion Design within the scope of the Pattern and Aesthetics course constitute the application examples of the study. Thirteen of the student's works were selected as examples and examined in the light of their manifestos explaining how they used certain symbols from different films. In addition, this research aims to examine the effects of shoe designs on aesthetics, meaning and social context in the processing of symbols taken from films during the production process. Reproduction in art in shoe designs gives not only aesthetic, but also symbolic depth. This process, which is used as a transformation tool in the fashion world, offers designers the opportunity to adapt ancient works, especially the strong effects of symbols in films, to modern designs. Finally, the integration of film symbols in shoe designs offers designers the opportunity to showcase their creativity and innovative thinking skills. This situation contributes to the emergence of new and groundbreaking design approaches in the evolution of fashion. All these factors show that the creative processes followed by reproduction in art and film symbols in shoe designs create a context rich in aesthetics, meaning and consumer interaction.

Keywords: Design, Symbol, Appropriation, Shoe, Reproduction.

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarımı Bölümü, İstanbul, Türkiye, kubrasahinceken@arel.edu.tr

Giriş

Türkiye'de ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim, özellikle filmlerden sembollerin izini sürerek moda dünyasında benzersiz ve etkileyici tasarımların ortaya çıkmasına olanak sağlayan bir öneme sahiptir. Bu çalışma, ayakkabı tasarımlarındaki sanatta yeniden üretim süreçlerini ve bu süreçlerin odaklandığı temel noktalardan biri olan film sembollerinin tasarımlara entegrasyonunu derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarım bölümü öğrencilerinin “Desen ve Estetik Dersi” için hazırladıkları “film sanatından esinlenerek tasarladıkları ürünler”, hem moda endüstrisinin evrimine hem de yeniden üretim alanında sanatlar arası bir entegrasyona katkıda bulunmaktadır. Ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim, günümüz modasında benzersiz ve etkileyici tasarımların oluşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, özellikle filmlerden sembollerin izini sürmek, tasarım dünyasında yeni bir estetik anlayışın ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu çalışma, ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim süreçlerini, özellikle de film sembollerinin tasarımlara entegrasyonunu ayrıntılı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim, günümüzde moda dünyasının dinamiklerini şekillendiren önemli bir kavram olarak öne çıkmaktadır. Bu kavram, tasarım dünyasında geçmişten gelen öğelerin, özellikle de film sanatından ilham alarak, yeniden ele alınması ve modern estetik anlayışıyla buluşturulması sürecini ifade etmektedir.

Bu araştırma, ayakkabı tasarımlarında film sembollerinin yeniden üretimi konusundaki literatüre yeni bir bakış açısı getirecek ve moda endüstrisindeki yaratıcı süreçlere ışık tutacaktır. Çalışma sınırlamaları belirli ayakkabı tasarımları ve filmler üzerinde odaklanacağı için bir genelleme yapma iddiasında bulunmamaktadır. Ayrıca, sembolizmin ve anlamların çok katmanlı doğası nedeniyle tam bir anlayış sunma iddiasında değildir. Öncelikle, film sembollerinin ayakkabı tasarımlarındaki estetik yeniden üretimi ele alınmıştır. Bu bağlamda, film sembollerinin tasarımlara kattığı estetik zenginlik ve çeşitlilik ile modanın sınırlarını genişleten çarpıcı tasarımlar ortaya çıkmıştır. Ayrıca, film sembollerinin tasarımlara katkısı sadece görsel açıdan değil, aynı zamanda anlamın yeniden inşa kavramı açısından da belirgindir. Belirli bir film veya karakterle ilişkilendirilen semboller, tasarımın taşıdığı hikâyeyi güçlendirmekte ve izleyiciyle daha derin bir bağ kurulmasına olanak sağlamaktadır.

Alımlayıcılar üzerindeki etkiler açısından çalışma film sembollerinin ayakkabı tasarımları üzerinde güçlü bir duygusal etki bıraktığını göstermektedir. Nostalgik anılar, duygusal bağlar ve filmle ilgili duygular, alımlayıcıda oluşan estetik algı kararlarını etkileyen önemli faktörler olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, film sembollerinin taşıdığı anlamların sadece bireysel düzeyde değil, aynı zamanda geniş bir toplumsal ve kültürel bağlamda da anlam kazandığı vurgulanmıştır. Bu, tasarımların daha geniş bir izleyici kitlesiyle bağ kurma ve kültürel referanslar aracılığıyla etkileşimde bulunma yeteneğini artırmaktadır. Bu durum, modanın evriminde yeni ve çığır açan tasarım yaklaşımlarının ortaya çıkmasına katkıda bulunmaktadır.

Moda dünyası, sadece giyim tercihlerini değil, aynı zamanda bireylerin kişisel ifadelerini ve kültürel bağlantılarını da yansıtan dinamik bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayakkabılar, modanın temel taşlarından biri olarak, tasarımcıların yaratıcılıklarını sergileme ve kendi imzalarını atmada önemli bir araç haline gelmiştir. Bu bağlamda, ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim, geçmişin kültürel mirasını günümüz trendleri ve beklentileriyle birleştirerek özgün eserlerin ortaya çıkmasına olanak sağlamaktadır. Tüm bu faktörler, ayakkabı tasarımlarında sanatta yeniden üretim ve film sembollerinin izindeki yaratıcı süreçlerin, estetik ve anlam etkileşimi açısından zengin bir bağlam oluşturduğunu göstermektedir.

Çalışma ayakkabı tasarımlarındaki sanatta yeniden üretim süreçlerini ve bu süreçlerin odaklandığı temel noktalardan biri olan film sembollerinin tasarımlara entegrasyonunu derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır.

Bu makalenin odak noktası, özellikle film sanatının ayakkabı tasarımlarına etkisi üzerinedir. Filmler, güçlü semboller, duygu yüklü sahneler ve karakterler aracılığıyla izleyicilere derin duygusal deneyimler sunar. Bu film unsurları, ayakkabı tasarımcılarına zengin ve çok katmanlı eserler yaratma fırsatı tanıyarak, tasarımlara anlam ve estetik katma potansiyeli taşır.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Ayakkabı tasarımları ve filmler üzerinden görsel analizler yapılmıştır. Ayakkabı tasarımının sanatla nasıl iç içe geçtiği, filmlerden alınan sembollerin tasarımlara nasıl yansıtıldığı ve bu sürecin estetik, anlam, sosyal ve kültürel boyutları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Tasarımlarla ilişkili filmler analiz edilerek benzerlikler saptanmış ve orijinal eserlerdeki ana karakterin veya konunun yeniden tasarlanan ayakkabılarla benzer olan yönleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Amaç

Araştırmanın amacı; bir ayakkabı tasarlarken film sembollerinden nasıl etkilenebileceğini ve bu etkileşimin estetik, anlam ve toplumsal bağlamdaki yansımalarını sistematik bir şekilde incelemektir. Bu çalışmanın temel amacı, ayakkabı tasarımındaki yeniden üretim süreçlerini film sembollerinden esinlenerek nasıl gerçekleştiğini ortaya koymaktır. Bu bağlamda, öncelikle ayakkabı tasarımlarının nasıl bir sanat formu olarak değerlendirildiği ve film sembollerinin tasarım süreçlerine nasıl entegre edildiği anlaşılmalı çalışılacaktır. Ayakkabı tasarımlarının yaratım süreçlerini irdelemek ve yeniden üretime temellük kavramını dahil etmektir. Çalışmada seçilen ve gösterilen ayakkabı tasarımları yaratım süreçlerinde etki kaynağı olan beyaz perdeden nasıl fayda sağladığını ve tasarımcıların kendine mal etme süreçleri aktarılmıştır. Tasarımlarda film sembollerinden ilham alarak ayakkabı tasarımlarının yeniden şekillenmesi amacı güdülmüş ve bilgi kaynaklı analizlere vurgu yapılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde; yöntemde belirtildiği gibi tasarımlar, bulguları destekler nitelikte analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. On üç tasarım, eser analizine tabi tutularak yaratım süreçleriyle incelenmiş ve tasarımcının kendine mal etme süreçlerindeki orijinal eserle olan benzerlikleri ve uyumları ortaya konulmuştur. Bu bağlamda yapılan incelemeler yer almaktadır.

Ayakkabı Tasarımı ve Sanat İlişkisi

Ayakkabı TDK Güncel Türkçe Sözlüğünde: genellikle sokakta giyilen ve altı kösele, lastik vb. dayanıklı maddelerden yapılan giyecek; başmak, pabuç şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2024). Akalın vd. (1993, s. 32)'leri ise ayakkabıyı tanımlarken yapısına da vurgu katmışlardır. Ayakları dış etkenlerden korumak ve topluma verilmek istenen imajı pekiştirmek için kullanılan, üst ve tabanları çeşitli malzemeden yapılmış çorap dışındaki ayak giysileridir. İnsan ayağının dış ortam etkilerinden korunması için kullanılan ayakkabı; verilmek istenilen imajı güçlendiren, saya ve taban malzemesinden meydana gelen bir ayak giysisidir (Çaşkurlu & Kır, 2021, s. 222). Yaşam şartlarına bağlı olarak insanoğlunun dış etkenlerden ayaklarını koruma ihtiyacı ürünü olarak ortaya çıkan, illiklikten modern dünyaya geçiş sürecini yaşayarak ve çeşitlilik göstererek günümüze kadar gelmiştir. Eski çağlarda, çetin doğaya karşı korunma maksatlı olarak icat edilen ayakkabılar, kullanıldığı bölgenin iklim ve coğrafya şartlarına uygun olarak üretilmiştir. Zamanla değişerek farklı şekiller alan ayakkabı, ayağı dış etkenlere karşı korumaya yönelik olarak, değişen ve gelişen dünya şartlarıyla birlikte günümüzde bir aksesuar olarak kullanılmaktadır. Coğrafi durumun ve sosyal statünün getirdiği özellikler ayakkabının zamanla şekillenmesini de beraberinde getirmiştir (Polat & Güllüdağ, 2020, s. 17).

Ayakkabı tasarımı, sadece giyim ihtiyacını karşılamaktan öte, bir sanat formu olarak kabul edilmektedir. Bu sanat dalı, estetik değerleri ve yaratıcılığı bir araya getirerek, moda dünyasında benzersiz ve tanımlayıcı bir kimlik oluşturmuştur. Ayakkabı tasarımı, sadece ayakları korumak veya süslemekten öte, bir sanat eseri olarak kabul edilebilir. Tasarımcılar, malzeme seçiminden renk kullanımına, şekil ve desenlere kadar pek çok unsuru bir araya getirerek estetik açıdan ilgi çekici ayakkabılar ortaya çıkarırlar.

Günümüzde dış giyimin bir parçası olan ayakkabı sadece ayakları örten bir parça değil aynı zamanda kişinin kendini ifade ettiği bir giysidir. Kişi ayakkabı seçimleri ile kendi kimliğini, zevklerini, karakterini ve vurgulamak istediği yönlerini ortaya çıkarmaktadır. Bu da bireyin toplum içindeki algısının imaj kavramı ile ne kadar bağlantılı olduğunu göstermektedir. Bireyin ayakkabı gibi bir giyim malzemesi noktasında yaptığı seçimler, onun dış dünya tarafından nasıl algılandığına etki etmektedir. Bu bağlamda tasarım kavramı günlük

yaşamdaki psikolojik veya sosyolojik durumumuzdan, estetik algımıza kadar birçok açıdan hayatımızı etkilemektedir.

Ülkemizde ayakkabı tasarımı konusunda herhangi bir öğretim programımız olmadığından ayakkabı tasarımcıları yurt dışındaki moda merkezlerinde belirlenmiş kalıplar üzerine tasarımlar geliştirmişlerdir. Bu durum da özgün tasarımlar yapılmasını engellemiştir. Kastan'a göre ayakkabı tasarımı kalıp tasarımından başlar ve kalıp, ayakkabının formunu belirleyen ana unsurdur (Kastan, 2009, s. 4).

Ayakkabı, kültürel bir sembol olduğu kadar aynı zamanda bir statü sembolü olmuştur. Kullanan kişinin giyim tarzını, ekonomik ve mesleki konumunu, insanlar arasında bazı sosyo-kültürel, hatta cinsel özelliklerini yansıtan bir aksesuar olması, ayakkabının tüm etkenlerle beraber değerlendirilmesi gereken bir aksesuar olduğunu göstermektedir (Erdönmez, 2018, s. 1).

Ayakkabı bir giyim eşyası ve aksesuarı olmasının ötesinde pek çok disiplini bünyesinde barındırmaktadır. Ayakla doğrudan ilişkili olması sebebi ile sağlığın, yapısı ve teknoloji itibarıyla mühendisliğin alanı içindedir. Diğer taraftan tasarımı ile sanatı, toplumsal özellikler taşıdığı için kültürü ilgilendirir. Temel tüketim maddesi olması nedeniyle pazarlamadan, sürekli yeni arayışlara imkân verdiği için bilimden ve endüstriden uzak değildir. Geçmişten beri pek çok anlamlarıyla birikerek 21. yüzyıla ulaşabilmesiyle tarihe pek çok öykü ve masala konu olduğu için edebiyatla iç içedir. Yarattığı istihdam potansiyeli açısından ekonominin, taşıdığı anlamlar ve içerdiği mesajlarla cinselliğin, bir dizi bilgi beceri ve alışkanlık gerektirdiği için ise eğitimin kapsamına girer (Tunç & Erişen, 2014, s. 422).

Tasarım, Uluslararası Endüstriyel Tasarım Dernekleri Konseyi tarafından, “nesneleri, süreçleri, hizmetleri ve bunların sistemlerinin çok yönlü niteliklerini bütün yaşam döngüleri içerisine yerleştirmeyi hedefleyen yaratıcı bir faaliyet” olarak ifade edilmektedir. Tasarım; yaratıcı ve koordinasyon kuran, sorun çözücü, sistemli bir faaliyet olup çok sayıda değişken ve parametreleri kapsayan, önceden olmayan bir şeyin yaratılmasıdır. Tasarımcının görevleri; toplumun faydasını gözetme (sosyal ahlak), işlevsel, ekonomik, yapısal ve örgütsel ilişkileri keşfetmek ve değerlendirmek, kültürel farklılıkları desteklemek şeklinde tanımlanmaktadır (Borja de Mozota, 2005, s. 14-15).

Çizim yapan ve model üreten kişi olarak bilinen tasarımcılar, tüketici ile üretici arasında köprü görevi üstlenerek sürdürülebilir ürün geliştirme sürecinde yeterli potansiyele sahip ve aynı zamanda disiplinler arası çalışan bireyler olmalıdır (Vezzoli, 2003, s. 3). Sanatçının eserlerinde hangi boya türünü ve tekniğini kullanacağı kendi özgür iradesine bağlıdır. Burada malzeme ve teknik olarak bir sanat nesnesini ilk olarak kavramak, yorumlamak için değerlendirmek ve uzun bir zaman harcayarak anlamak gerekmektedir. Bu aşamaların sonunda ise, bu süreci özgür bir biçimde yorumlamak gerekmektedir (Erdiren, 2021, s. 45).

Moda dünyasının evrimi, sadece giyim üzerinde değil, aynı zamanda ayakkabı tasarımlarında da estetik ve sembolik bir dönüşümü beraberinde getirmiştir. Bu dönüşümde, film sanatının güçlü sembollerinin ayakkabı tasarımına olan etkisi önemli bir yer tutar. Sanatta yeniden üretim, eski eserleri veya sembolleri günümüzdeki bağlamda tekrar kullanma ve yorumlama sürecidir. Ayakkabı tasarımında da benzer bir yaklaşım söz konusu olabilir. Örneğin, antik dönemden alınan bir sembolü veya geçmişe ait bir ayakkabı modelini günümüz tasarımına adapte etmek, sanatta yeniden üretim anlamına gelebilir. Ayakkabı tasarımlarında estetik unsurların yanı sıra taşıdığı anlam da önemlidir. Filmlerdeki temalar, duygusal bağlantılar ve hikayeler, tasarımcıların ayakkabılara anlam katmalarına olanak tanır. Bu, tasarımın sadece görsel olarak değil, aynı zamanda duygusal olarak da etkileyici olmasını sağlar. Bir sanat yapıtı, ilkesel olarak daima yeniden-üretilbilir olmuştur. İnsanlar tarafından yapılan nesnelere her zaman insanlar tarafından kopyalanabilmiştir. Çıraklar zanaatlarını pratiğe dökmek, ustalar kendi yapıtlarını yaymak ve son olarak, üçüncü şahıslar kazanç elde etmek amacıyla kopyalar yapmıştır. Gelgelelim, bir sanat yapıtının teknik olarak yeniden-üretimi yepyeni bir şeydir (Benjamin, 2015, s. 11). Ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin estetik açıdan yeniden üretimi, sanat ve modanın kesişim noktasında benzersiz ve çarpıcı tasarımların ortaya çıkmasına olanak tanımaktadır. Film sembollerinin estetik zenginliği, tasarımlara derinlik ve çeşitlilik katmaktadır. Film sembollerinin ayakkabı tasarımlarına entegre edilmesi, bu tasarımların taşıdığı anlamları yeniden inşa etmektedir. Belirli bir film veya

karakterle ilişkilendirilen semboller, tasarımın izleyiciyle paylaştığı hikâyeyi güçlendirmekte ve anlam katmaktadır.

Çalışma, film sembollerinin ayakkabı tasarımlarının tüketiciler üzerinde güçlü bir etki bıraktığını göstermektedir. Film sembollerinin kültürel referansları, tasarımları daha geniş bir izleyici kitlesiyle bağ kurmaya teşvik etmektedir. Bu, modanın evriminde yeni ve çığır açan tasarım yaklaşımlarının ortaya çıkmasına katkıda bulunmaktadır. Ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin kullanımı, sanatta yeniden üretim sürecinin zengin ve çok katmanlı bir yaratıcılık alanını temsil etmektedir. Bu tasarımlar, sadece giyim eşyaları olmanın ötesinde, izleyicilere anlam yüklü bir deneyim sunarak sanatın günlük yaşamla organik bir şekilde etkileşimini göstermektedir. Estetik açıdan benzerlikler, film sembollerinin ayakkabı tasarımlarına entegre edilmesiyle ortaya çıkmaktadır. Film karakterlerinin ikonik kıyafetleri, renk paletleri veya tematik unsurlar, tasarımlara özgünlük ve tanıdıklık katmaktadır. Ayrıca, film sembollerinin taşıdığı anlamların toplumsal ve kültürel bağlamda önemli olduğu vurgulanmıştır. Ayakkabı tasarımları, izleyicilere belirli bir filmle ilişkilendirilmiş kültürel ve tarihsel referanslar aracılığıyla derin anlamlar iletebilir. Bu semboller, kullanıcılar arasında ortak bir dil oluşturarak tasarımların toplumsal etkileşimde bir araç haline gelmesine olanak tanır.

Ayakkabı tasarımları, genellikle sosyal ve kültürel trendlere de duyarlıdır. Bir filmdeki karakterin ayakkabı tercihi, o dönemin modasını veya toplumsal normları yansıtabilir. Tasarımcılar, bu tür yansımaları günümüz tasarımlarında kullanarak izleyiciyle güçlü bir bağ kurabilirler.

Filmlerden Sembollerin İzinde

Bu bölümde; Nişantaşı Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümünde verdiğim Desen ve Estetik dersinde yapılan çalışmalar içerisinde seçilen örnek çalışmalar, bizzat tasarlayan öğrencilerin manifestolarına da yer verilerek açıklanmıştır. Desen ve estetik dersi öğrencileri, uygulama yaparken izledikleri ve etkilendikleri filmlerden ilham alarak ayakkabı modellerini tasarlamışlardır. Seçtikleri filmlerden semboller oluşturarak ayakkabı tasarımlarına dahil etmişlerdir. Öğrenciler film ve ayakkabı modeli konusunda serbest bırakılmış ve oluşturdukları tasarımlarla sanatta yeniden üretimi sağlamışlardır. Öğrenci çalışmaları içerisinde seçilen 13 örnekte 11 topuklu ayakkabı ve 2 bot tasarımı bulunmaktadır. Her birinin seçtiği film ve tasarımı yaratım süreçleri farklıdır. Çalışmalarda boyut aynı tutulurken teknik serbest bırakılmıştır. Öğrenciler etkilendikleri sevdikleri özdeş buldukları filmleri seçmiş ve izlerken kendilerince semboller belirlemişlerdir. Yazdıkları manifestolarla anlattıkları hikayelerinde tasarım sürecine dahil detaylar vermişlerdir.

Bir tasarımcı çevresindeki birçok öğeden etkilenebilir. Birey olarak günümüz şartlarında çevremizi saran ve ister istemez etkileşim halinde olduğumuz görsellere baktığımızda kimisi seçmeden karşılaştığımız reklam panoları, sosyal medya içerikleri, televizyon ekranları gibi öğelerdir. Bunun yanı sıra seçerek izlediğimiz filmler de görsel dağarcığı besleyen bir eleman olabilir. Sinema görsel açıdan zengin ve etkileyici bir sanat alanıdır. Bu bağlamda tasarımcıyı en çok besleyebilecek ve fikirlerini harekete geçirebilecek zeminlerden biridir. Sinema izleyiciyi sarsar; izleyici ekrana ya da sahneye nasıl yaklaşacağını belirlemede zorlandığını hissedir. Fotoğraf altı yazılar aracılığıyla resimli dergilerdeki görüntülere bakanlara verilen talimatlar, kısa süre içinde, sinemada çok daha belirgin ve emredici bir hal alacaktır; sinemada her bir görüntünün anlaşılması önceki görüntülerden oluşan kesite bağlı gibidir (Benjamin, 2015, s. 27).

Film sanatı, güçlü semboller, derin anlamlar ve estetik öğelerle dolu bir dünyayı barındırmaktadır. Bu semboller, sadece hikayeleri anlatmakla kalmayıp, aynı zamanda izleyici üzerinde derin etkiler bırakarak kültürel ve toplumsal bağlamlarda önemli izler bırakır. Ayakkabı tasarımında film sembollerinin kullanımı, bir taraftan moda dünyasına yaratıcı bir boyut katarken, diğer taraftan da izleyicinin filmle kurduğu bağları güçlendirebilir. Ayrıca, ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin estetik açıdan nasıl bir çeşitlilik ve yenilik getirdiği üzerinde durulacaktır. Film sanatının güçlü görsel dili, tasarımcılara farklı temalar, renk paletleri ve formlar sunarak ayakkabı koleksiyonlarını zenginleştirebilir. Bu bağlamda, ayakkabı tasarımında film sembollerinin estetik anlamda taşıdığı değerleri anlamak, tasarım süreçlerinin içsel dinamiklerini kavramak

açısından kritik bir öneme sahiptir. Filmler, genellikle güçlü sembollerle doludur. Bir filmde kullanılan ayakkabı modelleri veya karakterlerin giydiği ayakkabılar, izleyici üzerinde derin etkiler bırakabilir. Bu semboller, tasarımcılar için ilham kaynağı olabilir. Örneğin, ünlü bir filmdeki karakterin giydiği özel bir ayakkabı modeli, tasarımcı tarafından yeniden üretilerek koleksiyonlarda yer bulabilir.

Sanatın, seyirciyi sanat eserinin içine alma, şeffaflık, iyileştirme, vücut bulma ve etkileşim özellikleri, katılımcının tüm bedenine ve tüm duyularına hitap ederek onu farklı bir ortama taşır ve orada bulunma hissi yaratır. Medyumun şeffaflaşması ve katılımcının sanat sürecinde bir aktöre dönüşmesi, gerçeklik algısının da dönüşüme uğramasına neden olur (Arslan, 2018, s. 407). Sinemanın etkileyici ve yansıtıcı özelliği sayesinde bu çalışmalarındaki örneklerde tasarımcılarımız yaşadıkları etkiyi ve hislerini tasarımlarına yansıtmış bu sayede alımlayıcı ile doğrudan bir his köprüsü kurmuşlardır.

Ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin kullanımı, estetik açıdan çeşitli ve yaratıcı tasarımları ortaya çıkarmaktadır. Bu, tasarımcıların film sanatından ilham alarak özgün ve çarpıcı eserlere imza atmalarını sağlamaktadır. Ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin, alımlayıcıda güçlü duygusal tepkiler ve nostaljik hisler uyandırdığı gözlemlenmiştir. Bu, tasarımların sadece estetik değil, aynı zamanda duygusal bir bağ kurma potansiyeli taşıdığını göstermektedir. Ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin, izleyicilerle güçlü bir toplumsal etkileşim yaratma potansiyeli bulunmaktadır. Belirli bir film veya karakterle kurulan bağlar, tasarımın tüketicilerle daha derin bir bağlantı kurmasını sağlamaktadır. Film sembollerinin ayakkabı tasarımlarında kullanılması, bu tasarımlara derin anlamlar ve sembolizm katmaktadır. Her sembol, belirli bir hikâye, duygu veya düşüncüyü temsil ederek tasarımın ötesinde bir anlam taşımaktadır. Ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin toplumsal ve kültürel bağlamda taşıdığı anlamlar, bir dizi faktörden etkilenir ve geniş bir yelpazede yorumlanabilir. Toplumsal ve kültürel bağlam, bu sembollerin geniş bir izleyici kitlesi üzerinde nasıl anlamlandırıldığını belirlemede kilit bir rol oynar.

Bu çalışma, ayakkabı tasarımının sadece bir giyim eşyası olmanın ötesinde bir sanat formu olarak değerlendirildiği bir perspektife odaklanmaktadır. Ayakkabı tasarımının sanat eseri olarak kabul edilmesi, sanatta yeniden üretim kavramının ayakkabı tasarımına nasıl uygulandığı, filmlerden alınan sembollerin tasarımlara nasıl yansıdığı irdelenmiş ve bu sürecin estetik, anlam, sosyal ve kültürel boyutları ortaya konmuştur. Ayakkabı tasarımının film sanatından ilham alarak nasıl zenginleşebileceğini ve alımlayıcı ile güçlü bir etkileşimin nasıl kurabileceğini göstermiştir. Film sembollerinin ayakkabı tasarımındaki kullanımı, sanatın modayla ve toplumsal bağlamla nasıl kesiştiğini göstererek yaratıcılığın sınırlarını genişletmektedir.

Ayakkabı tasarımlarının film sembollerini kullanımını incelemek için görsel analiz yöntemleri kullanılabilir. Filmlerdeki karakterlerin giydiği ayakkabılar, belirli sahnelerdeki sembolik ayakkabı seçimleri ve tasarımlar üzerinde odaklanarak, bu sembollerin ayakkabı tasarımına nasıl entegre edildiğini değerlendirebilirsiniz. Nitekim uygulama çalışmaları içerisinde ayakkabı seçimlerinde tasarımcılar etkilendikleri karakterin ayakkabısını örnek aldığı görülmüştür. Ayakkabı tasarımının, filmlerden esinlenerek seçilen sembollerin kullanılmasıyla zenginleştiği ve tasarımcıların seçtiği filmi tanıtan ya da oluşturan ana semboller üzerinden değer ve kavramlarını günümüzdeki moda adapt ederek yeni bir anlam katma çabası temellük kavramı doğrultusunda gözlenmiştir. Sanatta yeniden üretim kavramı, ayakkabı modellerinin modern tasarımlara entegre edilmesi veya film karakterlerinin sembolize edilerek ayakkabıların tasarımlarında tekrar canlandırılması gibi örneklerle açıklanmıştır. Çalışma, ayakkabı tasarımlarındaki film sembollerinin, görsel açıdan estetik bir zenginlik katarken aynı zamanda sembolizmin derin katmanlarıyla da bütünleştiğini ortaya koymaktadır. Filmlerden esinlenen tasarımlar, belirli karakterlerin stilini, hikayelerini veya atmosferini yansıtarak tüketicilere görsel bir anlatı sunmaktadır.

Filmlerden alınan sembollerin tasarım sürecine etkisi, estetik unsurların yanı sıra duygusal bağlantılar ve anlamlarla da ilintili olduğu vurgulandı. Ayakkabı tasarımlarında kullanılan sembollerde, film aracılığıyla izleyiciyle güçlü bir bağ kurarak sosyal ve kültürel yansımaları içeren somut izlerin sanat öğrencileri tarafından nasıl belirlendiği ve uygulandığı gerek çalışmalarıyla gerekse manifestolarıyla aktarılmaktadır.

Filmlerden esinlenerek tasarlanan ayakkabılar, estetik açıdan özgün bir yaklaşım sunarken aynı zamanda belirli benzerliklere de sahip olabilir. Bu durumu anlamak için, estetik açıdan benzerlik ve farklılıkları değerlendirmek adına bazı anahtar unsurların incelenmesi gerekmektedir.

Benzerlik ve Film Sembollerinin Entegrasyonu

Tematik Benzerlikleri

Filmlerden esinlenen ayakkabı tasarımları, filmlerin tematik öğelerini taşıyarak belirli sembollerin ayakkabılara entegrasyonunu içerebilir. Örneğin, bir film karakterinin kullandığı belirli renk, desen veya sembollerin tasarımlarda nasıl kullanıldığına odaklanılabilir. Bir filmde işlenen temalar ve mesajlar, ayakkabı tasarımlarındaki sembollerle taşınabilir. Örneğin, bir filmde aşk veya özgürlük temaları varsa, bu temalar ayakkabı tasarımındaki detaylar aracılığıyla iletilmiş olabilir.

Filmin Atmosferi

Belirli bir film, belirli bir dönemi veya modayı temsil edebilir. Ayakkabı tasarımlarındaki film sembolleri, bu dönemin veya moda akımının sembolik unsurlarını içerebilir ve tasarımları o döneme özgü kılabilir.

Filmler genellikle belirli bir atmosfer veya duygu yaratmak için renk paleti, malzeme seçimi ve desenleri kullanır. Ayakkabı tasarımında da bu atmosferin nasıl yansıtıldığı ve filme özgü bir estetikle nasıl bütünleştirildiği incelenebilir.

Karakter İkonisitesi

Belirli film karakterlerinin ikonik giyim tarzları, bu karakterlere ait ayakkabı tasarımlarında nasıl yansıtılmıştır? Film karakterlerinin tarzının, ayakkabı tasarımındaki detaylarda nasıl görüldüğü ele alınarak estetik bir benzerlik analizi yapılabilir. Ayakkabı tasarımlarındaki film sembolleri genellikle belirli bir film karakterine veya hikayesine atıfta bulunur. Bu referanslar, izleyiciye o karakterin özelliklerini, deneyimlerini veya duygusal bağlamını hatırlatabilir. Ayakkabı tasarımlarındaki film sembolleri genellikle belirli bir film karakterine veya hikayesine atıfta bulunur. Bu referanslar, izleyiciye o karakterin özelliklerini, deneyimlerini veya duygusal bağlamını hatırlatabilir. Ayrıca belirli bir film karakterinin giyim tarzı veya ikonik kıyafetleri, ayakkabı tasarımlarında yansıtılarak karakterin stiline bir devamı haline gelebilir.

Yaratıcılık ve İnovasyon

Ayakkabı tasarımcıları, filmlerden esinlenirken yaratıcılıklarını kullanarak orijinal tasarımlar oluşturabilirler. Bu noktada, filmlerden alınan esinlenmenin tasarımcının kendi yaratıcı dokunuşuyla nasıl birleştirildiği incelenebilir.

Duygusal Bağlantılar

Filmler genellikle izleyicide güçlü duygusal bağlantılar oluşturur. Ayakkabı tasarımları, bu duygusal bağlantıları nasıl yansıtıyor ve tasarımların izleyicide benzer bir duygusal etki bırakıp bırakmadığı değerlendirilebilir. Belirli filmler geniş bir hayran kitlesine sahip olabilir ve bu hayran kitlesi, filmle bağlantılı sembollerin ayakkabı tasarımlarında taşıdığı anlamları güçlendirebilir. Bu tasarımlar, popüler kültürde bir konuşma noktası haline gelebilir. Ayrıca bir film, izleyicilerde duygusal bir bağ oluşturabilir ve ayakkabı tasarımları, bu bağlam üzerinden nostaljik duyguları tetikleyebilir.

Görsel 1. Faraz Gaga, Güç, Suluboya, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Tasarımcının seçtiği film karakteri “Hulk” namı diğer yeşil, güçlü devdir. Gaga, güçlü ve kaslı bir erkek temsilini seçerek tezatlık oluşturması için topuklu ayakkabı ile birleştirmiştir. Bu sayede cinsiyetsiz kendine özgü bir güç temsili bulmuştur. Gaga'nın filmin baş karakteri olan Hulk'u ayakkabı ile bağdaştırdığı yer, güçlü ve sert görünümüdür. Bu sayede topuklu ayakkabı giyerken yaşanan yürüme zorluğu ve dik duruşa dikkat çeker. Topuk ayakkabının denge taşıdır ve bu dengeyi kurması için Hulk'u görevlendirmiştir. Ayakkabının topuk görünümü için Hulk'un kaslı ve güçlü görünüşünü çizerek bu tasarımı giyecek kişinin zor olsa da güçlü görünümünü göstermeyi amaçlamıştır.

Görsel 2. Nisa Özalp, Narni, Karışık Teknik, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Özalp ayakkabı tasarımı için favori filmi Narnia Günlüklerini seçmiş ve film içinden semboller yansıtmıştır. Çizdiği yüksek topuklu ayakkabının her bir bölümünü filmin serilerinden bir parça olarak ele almayı seçmiştir. Tasarımda kullandığı kürk detayını filmin başrolünde yer alan aslanın yelelerinden almıştır. Filmdeki fisıldayan ağaçlar ayakkabıda topuk bölümünde işlenirken taban için cücelerin taş evlerinden faydalanmış ve tasarımına eklemiştir. Ayrıca tasarımına eklediği altın rengindeki ejderha ile filmde lanetlenmiş altınları çalarken ejderhaya dönüşen çocuğu sembolize etmiştir. Tasarımcı son olarak duvarda asılan deniz tablosundan esinlenerek tasarımına deniz dalgası da ekleyerek bitirmiştir.

Görsel 3. Elmina Çetinkaya, Narni, Keçeli kalem, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Çetinkaya ayakkabı tasarımında Alice Harikalar Diyarı filminden esinlenmiş ve çıkardığı sembolleri tasarımına entegre ederek tamamlamıştır. Ayakkabının topuk bölümünde filmdeki sihirli kedinin renkli kuyruğundan esinlenilmiştir. Filmde can alıcı karakterlerden biridir şapkacı ve tasarımcı ayakkabının burnuna küçük bir şapka kondurmuştur. Zeminde kötü kraliçenin korumalarının iskambil kartı görüntüsü ve ayakkabının tabanında tavşanın taşıdığı saatlerden oluşturmuştur.

Görsel 4. Ali Asgari, Sprited away, Keçeli kalem, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Ali Asgari ayakkabı tasarımında sprited away filminden ilham almıştır. Filmdeki ejderha karakterini ayakkabı bağcığında, ünlü hayaletin yüzünü ise ayakkabının burnunda kullanmıştır. Filmde ölümler dünyası ile yaşayanlar dünyası arasındaki bağlantının simgesi olan köprüyü tasarımcı ayakkabının tabanında kullanmıştır. Hikâyenin ana karakterinin giydiği tişört yeşil renkte olduğu için tasarımcı ayakkabıda yeşil renk kullanmıştır. Hayaleti de vurgulamak için ayakkabının genel rengini beyaz bırakmıştır.

Görsel 5. Sabina Mamedova, Karayip denizi, Kuru Boya, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

“Karayip Denizi” isimli tasarımında Mamedova 18. Yüzyılın ilk yarısında Karayiplerde gerçekleşen korsanlarla ilgili bir macerayı anlatan Karayip Korsanları filmi seçmiştir. Ayakkabı tasarımını filmde seçtiği görüntülerle süslemiştir. Bu süsler; ada, papağan, pusula, harita, gemi ve korsan bayrağı gibi görüntülerdir. Topuğunu çapa şeklinde yaptığı ayakkabının arkasına geminin yelkenlerini eklemiştir. Bir gemi görüntüsü kazandırdığı ayakkabısında kemerleri başkahraman Jack Sparrow’un saç örgüsü şeklinde işlemiştir.

Görsel 6. Nazire Yağmur Güler, Red Deer, Kuru Boya ve Marker, 35x50 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Tasarımcı Narnia Günlükleri filmi tema olarak seçmiş ve ana karakterlerden Lucy ve onun arkadaşı Tumnus üzerinde odaklanmıştır. Lucy dört kardeşin en küçüğüdür arkadaşı Tumnus ise yarı insan yarı geyiktir.

Tasarımında ayakkabı topuğunu geyik bacakları şeklinde yaparak Tumnusa gönderme yapan Güler, filmin amblemine de yer vermiştir. Filmde geçen Lucy'nin kırmızı atkısını en yakın arkadaşı üşümesin ve hatıra kalsın diye vermesi ise ayakkabı rengini kırmızı boyamasına sebep olmuştur.

Görsel 7. Zohre Mohammadich, In the name of GOD, Marker ve Kuru boya, 35x50 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Tasarımcı Moana isimli animasyon filminden ilham almıştır. Moana cesur bir kızdır ve babasının eli ona hep destektir. Ayakkabı tasarımında topuk yerine babasının elini kullanması bu yüzdendir. Ayrıca deniz dalgalarını vurgulamak için tasarımda kesikler kullanmış ve tabana balık yerleştirmiştir. zohre ayrıca tasarımında istiridyeleri zafer göstergesi olarak bayrak gibi sallanmalarını sağlayarak bilekte bağlanacak şekilde tamamlamıştır.

Görsel 8. Necla Yalı, İyilik ve Kötülük, Kumaş boyası ve Kuru boya, 35x50 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Tasarımcı, Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler masalından uyarlanan aynı adlı animasyondan yararlanmıştır. Tasarımında masalın kötü kalpli kraliçesinden ilham almıştır. Ayakkabının burnuna ve üst yüzeyine gelecek şekilde Kraliçenin yüzünü işlemiş ve tacını ayakkabı bileğinde ve asasını ayakkabı tokası olarak kullanmıştır. Ayakkabı topuğunda kumaş boyasıyla kabartma yaptığı meşhur aynaya yer vermiştir.

Görsel 9. Sadaf Majid Pour Setoni, Güzel ve Çirkin, Marker ve Kuru boya, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Tasarımcı 1991- Güzel ve Çirkin filminden ilham alarak 2021-Versace koleksiyonundan bir ayakkabı modelini kullanarak ayakkabı tasarımını yapmıştır. Ayakkabıda üç kırmızı gül kullanmıştır. Sadaf bununla hikâyenin ana temasına gönderme yapmakta ve filmle sembolleşen kırmızı güllere vurgu yapmaktadır. Topukta kullandığı şamdan figürü ise film içinden seçtiği şamdan Lumiere karakteridir. Filmde gösterilen mekânda mavi ve altın rengi hakimdir bu sebepten tasarımcı ayakkabıda mavi rengi kullanmış ve altın sim detaylar eklemiştir.

Görsel 10. Maryam Naderi, Dead Heels, Marker ve Kuru boya, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Tasarımcı Ölü Gelin animasyon filmini tema olarak seçmiştir. İki gelin ve bir damadın hikayesini anlatan animasyonda iki canlı ve bir ölü olmak üzere üç ana karakter vardır. Ölü gelin Emily ve diğer gelin Victoria filmde topuklu ayakkabı giyinir. Tasarımcı ayakkabıyı topuklu bu yüzden yapmıştır ve topuğunda Emily'nin yüzünü çizmiş, elinde taşıdığı mavi gülleri ayakkabıya çerçeve gibi döşemiş ve gelinliğin rengi olan beyaz ayakkabı rengi olarak seçmiştir. Ayakkabıyı Emily'nin gelinliğinin bir parçası üzerinde sunmuş ve ayakkabıda kullandığı ağaç dalları ile animasyonun geçtiği ormanı vurgulamıştır.

Görsel 11. Emel Acarlıoğlu, Yukarı Bak, Kolaj ve Kuru boya, 50x35 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Acarlıoğlu, karışık teknikle yaptığı tasarımında “eşini kaybettikten sonra evi yıkılmasın diye eşiyi gitmeyi hayal ettiği Cennet Şelalelerine uçuran yaşlı Carl’ın macerasını” konu alan Yukarı Bak animasyon filminden yararlanmıştır. Ayakkabı tasarımının burun kısmında çulluk adıyla da bilinen Kevin’in gagasını, topuk kısmında Carl’ın tenis toplu bastonunu, ayakkabının gövdesinde izci çocuk Russel’in rozetlerini ve ayakkabının dış kısmında dizinin sembolü olan balonları kolaj tekniği ile kullanmıştır.

Görsel 12. Mais Faisal Adnan Bilal, The Curse (Lanet), Kuru boya, 35x50 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Maleficent filmi, sevgilisi tarafından ihanete uğrayan ve intikam almak için çocuğa lanetler yağdıran bir peri hakkındadır. Ana karakter olan perinin mor ipek detaylı siyah elbisesi tasarımcının ayakkabının ana renklerinde siyah ve mor kullanmasına sebep olmuştur. Lanet yaparken ortaya çıkan yeşil ateşi de ayakkabı içine yerleştirmiştir. Topukta Maleficent’in bastonunu kullanırken topuk üstünde karakterin deri boynuzlarını yerleştirmiştir.

Görsel 13. Mehrdad Ranjkar, Mikein Katili, Kuru boya, 35x50 cm, 2022 (Kişisel Arşiv)

Canavarlar Fabrikası animasyon filminde iki asıl kahraman Mike ve Saliki tasarımcı tarafından karakteristik özellikleri değiştirilerek yeniden tasarlanmıştır. Filmde iki iyi arkadaş olarak gösterilen karakterler Ranjkar tarafından birbirine düşman hale getirilmiştir. Tasarımda mikenin vücut parçalarını dağıtarak ayakkabının burun topuk fermuar ve gövde gibi unsurlarına yerleştirmiştir.

Değerlendirme ve Sonuç

Sonuç olarak, "Ayakkabı Tasarımlarında Sanatta Yeniden Üretim: Filmlerden Sembollerin İzinde" konusu, ayakkabı tasarımının sadece bir giyim eşyası olmanın ötesinde bir sanat formu olarak değerlendirildiği bir perspektife odaklanmaktadır. Bu başlık altında, ayakkabı tasarımının sanat eseri olarak kabul edilmesi, sanatta yeniden üretim kavramının ayakkabı tasarımına nasıl uygulandığı, filmlerden alınan sembollerin tasarımlara nasıl yansıtıldığı ve bu sürecin estetik, anlam, sosyal ve kültürel boyutları incelendi.

Bu çalışma, ayakkabı tasarımının film sanatından ilham alarak nasıl zenginleşebileceğini ve alımlayıcı ile güçlü bir etkileşimin nasıl kurabileceğini ortaya koymaktadır. Film sembollerinin ayakkabı tasarımındaki kullanımı, sanatın modayla ve toplumsal bağlamla nasıl kesiştiğini göstererek yaratıcılığın sınırlarını genişletmektedir.

Ayakkabı tasarımının, filmlerden esinlenerek seçilen sembollerin kullanılmasıyla zenginleştiği ve tasarımcıların seçtiği filmi tanıtan ya da oluşturan ana semboller üzerinden değer ve kavramlarını günümüzdeki moda adapt ederek yeni bir anlam katma çabası gözlemlendi. Sanatta yeniden üretim kavramı, ayakkabı modellerinin modern tasarımlara entegre edilmesi veya film karakterlerinin sembolize edilerek ayakkabıların tasarımlarında tekrar canlandırılması gibi örneklerle açıklandı. Filmlerden alınan sembollerin tasarım sürecine etkisi, estetik unsurların yanı sıra duygusal bağlantılar ve anlamlarla da ilintili olduğu vurgulandı. Ayakkabı tasarımlarında kullanılan sembollerde, film aracılığıyla izleyiciyle güçlü bir bağ kurarak sosyal ve kültürel yansımaları içeren somut izlerin sanat öğrencileri tarafından nasıl belirlendiği ve uygulandığı gerek çalışmalarıyla gerekse manifestolarıyla belirtildi.

"Ayakkabı Tasarımlarında Sanatta Yeniden Üretim: Filmlerden Sembollerin İzinde" başlıklı bu çalışma, sanat ve moda arasındaki dinamik etkileşimi keşfetmiş ve ayakkabı tasarımlarının film sembollerinin izinde nasıl şekillendiğini detaylı bir şekilde incelemiştir. Bu analiz, sanatın ve modanın bir araya geldiği noktada, estetik, anlam ve tüketici etkileşimi açısından zengin ve önemli bir bağlam sunmaktadır.

Bu çalışma, ayakkabı tasarımının sanatlar arası etkileşimini anlamak ve tasarımın ötesinde bir anlam taşıyan ürünlerin nasıl ortaya çıkabileceğini keşfetmek isteyenleri bilgilendirecek ve ilham verecek bir perspektif sunmaktadır.

Kaynakça

- Akalın, S., Yılğör, A. & Seyhan N. (1993). *Ayakkabıcılık terimleri sözlüğü*. Boğaziçi Üniversitesi Yayını.
- Arslan, C. (2018). Dijital yeniden üretim çağında sanat eseri: “aura” kavramının dijital sanat bağlamında yeniden değerlendirilmesi. *Art-Sanat Dergisi*, 9, 405-413.
- Benjamin, W. (2015). *Teknik olarak yeniden-üretilebilirlik çağında sanat yapıtı*. (Çev. G. Sarı), Zeplin Düşünce.
- Borja De Mozota, B. (2005). *Tasarım yönetimi*. (Çev. S. Kaçamak), Mediacat.
- Çaşkurlu, S. & Kır, B. (2021). *Ayakkabı tasarımında sürdürülebilir malzemeler*. 2.Uluslararası Zanaattan Sanata Kongre ve Jürili Karma Sergisi, (s. 222-230). Uşak, Türkiye.
- Erdönmez, C. (2018). *Ayakkabıda tasarım süreci ayakkabı tasarımı eğitiminin kapsamı*. Uluslararası Kültür, Sanat ve Toplum Sempozyumu (s.1-10). Van, Türkiye.
- Erdiren, Y. O. (2021). *Sanatta özgürlük resim sanatı*. Artikel Akademi.
- Kastan, C. (2009). Ayakkabı kalıp tasarımı öğretim yöntemi üzerine bir deneme. *A.B.M.Y.O. Dergisi*, 14, 3-16.
- Polat, C. & Güllüdağ, N. (2020). *Türk kültüründe geleneksel ayakkabı sanatı*. Hiper Yayın.
- Tunç, P. & Erişen, Y. (2014). Ayakkabı tasarımı ve üretimi lisans programına yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi. *The Journal Of Academic Social Science Studies*, 26, 421-438.
- TDK (2024) *Güncel sözlük, ayakkabı*. <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 15/01/2024
- Vezzoli, C., (2003). A new generation of designers: perspectives for education and training in the field of sustainable design. Experiences and projects at the politecnico di Milano University. *Journal of Cleaner Production*, 11(1), 1-9. [https://doi.org/10.1016/S0959-6526\(02\)00057-4](https://doi.org/10.1016/S0959-6526(02)00057-4)